

**PROF. DR.- ING. DR. H. C.
KARL KRAUS
(1939–2006)**

Megrendítő erővel hatott a hír: 2006. április 5-én elhunyt *Karl Kraus* professzor, a fotogrammetria nemzetközi hírű művelője, a magyar fotogramméterek barátja és támogatója.

Kraus professzor 1939. április 23-án született a németországi Obermichelbachban. 1962-ben szerzett földmérőmérnöki diplomát a Münchener Műszaki Egyetemen. 1962 és 1966 között az említett egyetem *Gotthardt* professzor vezette Fotogrammetria tanszékén dolgozott tanársegédként. 1966-ban tömbkiegyenlítési tárgyú értekezésével nyerte el a doktori fokozatot. Ezt követően négy évig részben mérnökként, részben tanárként Münchenben tevékenykedett. 1970-ben került a Stuttgarteri Egyetem *Ackermann* professzor vezette Fotogrammetria tanszékére oktatónak és kutatónak. Ebben az időszakban fordult érdeklődése a digitális magassági modellek témaköré felé.

1974-ben meghívták tanszékvezető egyetemi tanárnak a Bécsi Műszaki Egyetem Fotogrammetria tanszékére, amelyet haláláig vezetett. *Kraus* professzor a tanszékét a fotogrammetria egyik nemzetközi központjává tette. A tanszéken folyó kutatások eredményeként olyan széles körben elterjedt programok születtek, mint a digitális magassági modellek és az ortofotó előállítás területén a SCOP és a SORA, illetve sugárnyaláb kiegyenlítésben az ORIENT. *Kraus* professzor kiváló és elkötelezett oktató volt. 1983-ban jelent meg először „Fotogrammetria I.” tankönyve, amelyet több mint tíz nyelvre – köztük magyarra is – lefordítottak. A könyv számos kiadást ért meg. További 4 könyve és mintegy 170 szakmai publikációja szintén komoly elismerést aratott.

Kraus professzor aktívan részt vett a nemzetközi szakmai közéletben. E tevékenységének csúcspontját

szakát az 1992–1996. évek közötti periódus jelentette, amikor az ISPRS kongresszus igazgatójaként megszervezte a rendkívül sikeres bécsi kongresszust. Szakmai tevékenységét számos kitüntetéssel ismerték el. 1971-ben elnyerte a Carl-Pulfrich-díjat. 1989-ben levelező tagja lett a Bajor Tudományos Akadémia Német Geodéziai bizottságának.

Kraus professzor meghatározó szerepet töltött be a Bécsi Műszaki Egyetem vezetésében. 1983–1987 között a Természettudományi Kar dékánja, 1987–1989 között pedig az Egyetem rektora volt.

A Bécsi Műszaki Egyetemre kerülését követően *Kraus* professzor aktív kapcsolatot épített ki a magyar szakemberekkel. Rendszeresen részt vett és előadásokat tartott a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületben szervezett konferenciákon. Ezt a tevékenységét ismerte el a magyar Egyesület 1986-ban a tiszteleti tagság adományozásával. Számos magyar szakembert hívott meg – rö-

videbb, hosszabb időre – tanszékére. Több magyar doktorandusz értekezésének vezetésében vállalt aktív szerepet. Komoly segítségét nyújtott ahhoz is, hogy „Fotogrammetria” könyve 1998-ban magyarul is megjelenhetett.

A Bécsi Műszaki Egyetem rektoraként – kedvező történelmi időszakban – sokat tett a szomszédos országok mérnökei intenzív kapcsolatainak elmélyítéséért. Szakmai kiválósága mellett ezt a tevékenységet is figyelembe vette a Budapesti Műszaki Egyetem, amikor 1990-ben a tiszteletbeli doktori címet (doctor honoris causa laureates) adományozta *Kraus* professzornak.

Karl Kraus professzor halálával nemcsak egy kiváló szakemberrel lettünk szegényebbek, de a magyar fotogrammetria és az MFTTT is elveszítette egyik hatékony, segítőkész barátját.

Dr. Detrekői Ákos – dr. Joó István – dr. Mélykúti Gábor

VII. EMT FÖLDMÉRŐ TALÁLKOZÓ¹

Szatmárnémeti, 2006. május 11–14.

(Fotók: Hodobay-Böröcz András)

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) rendezvénystratégiájának megfelelően, a Földmérő Szakosztály (a továbbiakban FSz) ezúttal a Székelyföldről az egykori Partiumba helyezte éves konferenciájának színhelyét. Így került sor Szatmárnémetiben, 2006 május 11–14. között – fontos politikai események és kemény természeti csapások után – a VII. FÖLDMÉRŐ TALÁLKOZÓra. A konferencia témája: **“A földmérés szerepe és lehetőségei az önkormányzatok és a gazdaság előtt álló feladatok megoldásának támogatásában”** volt, amely ez alkalommal is időszerű szakmai kérdések elemzésére biztosított lehetőséget az anya-

matikai Tanács elnöke és *Ilyés Gyula*, Szatmárnémeti megyei jogú város polgármestere, nagyban hozzájárultak rendezvényünk színvonalának emeléséhez és sikeréhez.

Az anyaországi parlamenti választások eredménye, a romániai szakmai hatóság vezetőségének újbóli cseréje, valamint az árvizek gazdaságot érintő hatásai szakembereink jövőbeni tevékenységét meghatározó módon fogják befolyásolni. Románia európai uniós csatlakozása a még mindig megoldatlan, szakmánkra váró nehéz feladatokat újjal szaporítja, amelyeknek technikai és jogi megoldásai számunkra még most is nagyon nehezen körvonalal-

A megnyitó elnöksége (balról jobbra): Molnár Csaba, a EMT Szatmári Fiókszervezetének elnöke, dr. Márton Gyárfás, dr. Joó István, Detrekői Ákos akadémikus, Hodobay-Böröcz András és dr. Ferencz József

országi és erdélyi földmérők számára. Találkozóink színhelye Szatmárnémeti központjában, sok fontos történelmi esemény tanújának, a Láncos templomnak szomszédságában méltóságteljesen kibontakozó, nagy hagyományú Kölcsey Ferenc Főgimnázium volt. A Találkozó védnökei, dr. Detrekői Ákos akadémikus, az anyaországi Nemzeti Hírközlési és Infor-

zódnak. Ilyen körülmények között találkozóink ismét hasznos fóruma volt a jelenlegi és jövőbeli komplex feladatok és feltételek rendszerében való helyes tájékozódásnak, a naprakész szakmai felkészülésnek.

Vendégeink május 11-én, csütörtökön délutántól folyamatosan érkeztek, ezúttal különösebb utazási gondok nélkül. Örömmel töltött el a tudat, hogy a ta-

Szerkesztőségi megjegyzések; lásd 1, 2, 3. és 4. lábjegyzeteket

¹ Szatmárnémeti Erdély északkeleti részén, közel a magyar-román határhoz található; az egykori „Partium” (Nagyvárad után) második legnagyobb városa. A 115 ezer lélekszámú városnak 58 %-a román, 39 %-a magyar és 1 % német. (1920-ban a lakosság 95 %-a magyar volt.) A város főterét az 1797-ben carrarai márványból építtetett római katólikus püspöki templom uralja. A városháza a századforduló idején Lechner Ödön tervei szerint

épült, magyaros szecesszió stílusban. Ma itt a „Hotel Dacia” szálló működik.

Figyelmet érdemel még: a „Vécsey-ház”, (a főtér sarkán; neogótikus stílus). Itt fogadták el 1711. április 27–28-án a „Szatmári-béke”, feltételeit; amellyel lezárult a Rákóczi-féle szabadságharc. Megemlíthető még:

– a 45 m magas tűzoltótorony és
– a „Láncos templom”, (ref. templom).

A közönség egy része

valyi nehézségek (felhőszakadás, utakat elzáró földcsuszamlás) nem ismétlődtek meg. A 165 résztvevő (85 anyaországi és 80 erdélyi) elszállásolását a nagymúltú város központi szállodája biztosította.

Pénteken, nagyon kellemes időjárási körülmények között került sor a már megszokott, fontos történelmi emlékhelyeink megcsodálására is kiválóan alkalmas, **Szatmárnémeti–Nagymajtény–Kismajtény–Kaplony–Nagykároly–Érindszent–Tasnád–Szödemeater–Ákos–Erdőd–Szatmárnémeti** útvonalú szakmai kirándulásra, amely az utóbbi évek székegyföldi bércei után az Érmelléki- és Szamosmenti-síkság, valamint a krasznai dombok jellegzetességeit tárta fel előttünk. Reggel 9 órakor, a főtérről három autóbussz, egy mikrobusz és két személygépkocsiból álló karaván indult az említett útvonalon. A majtényi síkon áthaladva első megállónk **Nagymajtény volt**, ahol a tenniakaró, hagyományörző közösség által létrehozott tájházba lépve, a házigazda helyi pálinkakülönlegességükkel fogadott, és szakavatott magyarázataival bővítette az évszázadok hagyományait tükröző látottakat. Következő megállónk **Kismajtény volt**, ahol a dicső korán harcok végét jelentő fegyverletétel emlékoszlopánál rövid, de tartalmas magyarázó szöveg idézte fel a kor eseményeit. Az emlékoszlop kissé eldugott helyéből adódóan szerencsésen vészelte át a nem éppen magyar emlékműveknek kedvező múltat. Folytatva

Dr. Ferenc József, az EMT Földmérő Szakosztály elnökének megnyitója

utunkat **Kaplonyba** értünk, ahol a Pádoui Szent Antal nevére szentelt templomot és a mögötte épült, a gróf Károlyi család 36 tagjának nyugalóhelyet biztosító kriptát látogattunk meg. Következő állomásunk **Nagykároly²** volt, ahol a gróf Károlyi család³ várkastélyát, a benne működő múzeumot, valamint a még mindig kellemes, megnyugtató várkertet jártuk be. A várkastély, ma is megcsodálandó, neogótikus lovagvár jellegét Ybl Miklós tervei alapján 1849-ben kapta, jelenleg átfogó felújítás alatt van. Nagykárolyt elhagyva **Érindszent** (ma **Adyfalva**) felé fordultunk, ahol Ady Endre szülőházát látogattunk

² Nagykároly (Careia) régóta a Károlyi család birtoka volt; 1700–1876 között Szatmár megye székhelye. A lakosság nagyobbik fele ma is magyarok. A kultúráis emlékek között kell megemlíteni a *Petőfire*, *Ady Endrére*, *Kölcsey Ferencre*, *Kaffka Margit*ra (1880–1918), továbbá Károlyi Gáspárra (1529–1591) vonatkozó emlékhelyeket. *Kaffka* szülőháza a kastély mellett található, *Ady* az itteni piarista gimnáziumban tanult négy évig, *Károlyi Gáspár* tevékenységét, az első teljes magyar nyelvű bibliafordítását emléktábla méltatja.

Kölcsey Ferenc a szecsessziós stílusú „Régi megyeház” épületében dolgozott mint vármegyei jegyző.

³ A Károlyi-család őse (Kaplony-nemzetség) már a honfoglalás idején jutott a kiterjedt birtokhoz (Szatmár). A „Károlyiak” sorából sajátos utat járt be Károlyi Sándor (1668–1743). Nagybirtokosként Szatmár megye főispánja volt.

1703-ban leverte *Ese Tamás* kurucait (Dolha). Majd csatlakozott *III. Rákóczi Ferenc* szabadságharcához. Ott tábornoki rangot ért el. A „Romhányi csatavesztés” (1710) után már megegyezésre törekedett. Az 1711-évi Szatmári-békét már ő hozta össze. *Rákóczi* ekkor már Lengyelországban volt (szerette volna *I. Péter*

Molnár
Csaba
gépészmér-
nök,
az EMT
Szatmár-
németi Fiók-
szervezetének
elnöke

meg, amely ma múzeumként működik. A hajdani Ady kúria lépten-nyomon élénk tárurol, a nagy költőnkre emlékeztető összetevőivel visszaröpített minket a múltba: a régi, nádfödeles ház, az újabb, de több mint száz éves épület és eredeti berendezései, iratok és irodalmi relikviák, a fák és az utókor elismerését jelképező szobrok mintha felelevenítették volna a korabeli, Adyhoz kapcsolódó eseményeket. Az elszegényedő falu jobb sorsot érdemlő közössége lelkesen fenntartja és őrzi nagy szülöttének emlékmúzeumát. Következő megállónk színhelye a krasznai domvidék

Detrekői
Ákos
akadémikus
üdvözlí a
résztevőket

cár támogatását megszervezni). Ez alatt Károlyi Sándor Pálffy János generálissal megkötötte a „Szatmári békét”), a kurucokkal a Majtényi-síkon pedig lerakatta a fegyvert. Árulásáért további birtokokat és grófi címet kapott.

Kiemelkedő politikai életutat futott be Károlyi Mihály is (1875–1955). Tevékenységének főbb eseményei a következők.

1910-es években Tisza István kemény ellenfele, a „Függetlenség és 48-as Párt” tagja, 1914 májusától elnöke. Az „Őszirózsa forradalom” idején (1918. október 30.) József főherceg felkérte miniszterelnöknek (és egyúttal külügyminiszter).

Sürgetésére írták alá a „Belgrádi fegyverszünetet” (1918. november 13.). 1918. november 16-án kikiáltották a „Magyar Népköztársaságot”; ennek ideiglenes elnöke (1919. január 11.) és külügyminisztere lett, majd elnöke.

1919. január 21-én a román hadsereg támadása, márciusban a „Vix”-jegyzék; ekkor Károlyi M. minden tisztségéről lemondott, a proletárdiktatúra idején politikai téren nem tevékenykedett. 1919. július 5-én elhagyta az országot.

1947-től Magyarország párizsi nagykövete, de a Rajk-per idején erről is lemondott.

Hodobay-Böröcz András (FVM főosztályvezető-helyettes) a magyar földügyi szakigazgatás nevében köszönti a résztvevőket

központja, **Tasnád** volt, ahol a termálstrand közelében lévő Biamin vendéglőben fogyasztottuk el az, e vidék konyhaművészetére jellemző, ízletes ebédet, majd tovább indultunk, Kőlcsey Ferenc⁴ szülőfaluja, **Szódemeter** felé. Ott szembesültünk kisebbségi sorsunk egyik szomorú, de jellemző valóságával. A „Hymnus a magyar nép zivataros századaiból” szerzőjének szülőháza ma ortodox parókia, ahová a kegyeletüket

Dr. Mihály
Szabolcs
FÖMI
főigazgató,
az MFTTT
IB tagja

⁴ Kőlcsey Ferenc (1790–1838) a Himnusz szövegének szerzője, a reformkor elismert költője Szódemeteren született közbirtokos nemesi családban és a Debreceni Kollégiumban tanult. Korán árvaságra jutott. Betegsége révén (himlő) fél szemét elvesztette. Közélebbi köréhez tartozott Kazinczy Ferenc, Szemere Pál. Élete korai éveiben a polgári fejlődést támogatta, és a nyelvújítás harcosa volt. Műbíráló is volt. Kifogásolta a „paraszi közönségességet”. 1817-től (akkor 27 éves volt) fordulat állt be felfogásában. Ezek főbb jellemzői:

- kiábrándult Kaziczyból,
- hazafias verseket írt (a haladásért),
- bírálta a nemesi tepsedét,
- felismerte a népzene/népdal és szpművészet jelentőségét,
- a „reform-mozgalom” idején (1820) politikai szerepet is vállalt. 1829-ben Szatmár megye aljegyzője. 1932-től országgyűlési követ, egyúttal a haladó nemzedék legkiválóbb szónoka volt. Harcolt a polgárosodásért, a magyar nyelv hivatalossá tételéért, az „örökváltságért”. Országgyűlési naplót írt. Élete mélypontján lemondott az országgyűlési képviselőségről, de vezette a megyék tiltakozását. Halála előtt még Wesselényi pöriratait készítette elő.

leróni szándékozók nem tehetik be a lábukat. Példaadó és elgondolkasztató ilyen körülmények között a település, alig negyven lelket számláló, de élni akaró, múltjához, jelenéhez és hitéhez kitartóan ragaszkodó, jövőjét pedig bizakodással építgető magyar közössége. E közösség a falu központjában lévő kicsi, de hihetetlen kohéziót sugárzó református temploma cintermében, 1994-ben szobrot állított a költő emlékére.

Szóltanul, elgondolkodva folytattuk utunkat, történelmünk további emlékhelyei felé. Ismét **Tasnádra** értünk, ahol megtekinthetjük a várost uraló műemléket, az 1476-ban épített gótikus református templomot, amely már több mint félezer éve a magyarság bástyája e vidéken.

Következő megállónk **Ákos** volt, ahol a kéttornyú, románkori katolikus monostortemplom, amely a reformáció óta a reformátusok tulajdona, padjai nyújtottak számunkra kényelmet a magyar romanika egyik legjelentősebb épületének tartott műemlékéről szóló ismertető meghallgatásához. Az utolsó megállónk **Erdőd várkastélya**, illetve annak még meglévő maradványai: az omladozó falak, a bástya és a vele szemben lévő tó. Ezen a helyen esküdött örök hűséget egymásnak *Petőfi Sándor* és *Szendrey Júlia*. Továbbá itt született *Bakócz Tamás* (1442–1521) esztergomi érsek, aki (kis híján) római pápa lett. Ez az omladozó, gazdátlanul tűnő zárandokhelyünk megfelelő anyagi és szellemi ráfordítással *Petőfi* hazafias szellemének újratermelőddé forrása lehetne. Konkrét példa erre a

Dr. Joó István előadás közben

szemközti tó partján lévő *Petőfi* obeliszk, amelyet 1990-ben gyűlölettel felrobbantottak, de tenni merő, bátor szatmári magyar emberek azonnal helyreállították azt. A vár alatt és a tó fölött sétálva lassan a nap is lement már, mi pedig tovább indultunk Találkozóznk színhelye, **Szatmárnémeti** felé, ahová kissé fáradtan de szép emlékekkel és élményekkel gazdagodva, vidáman érkezünk meg. Kirándulásunk élményeit a PANNÓNIA (ma DACIA) szálló vendéglőjében, vacsora közben és utána, kellemes körülmények közt, baráti beszélgetések közben elevenítettük fel.

Találkozóznk harmadik napja, május 13-a, szombat szinte kizárólag a szakmáé volt. A Kölcsey Ferenc Főgimnázium szakmai fórumunk számára előkészített díszterme jó körülményeket biztosított tudományos rendezvényünk lebonyolításához. A konferencia 9.30 órakor kezdődött, amikor a *dr. Detrekői Ákos*, *Hodobay-Böröcz András*, *dr. Mihály Szabolcs*, *dr. Márton Gyárfás*, *dr. Ferencz József* és *Molnár Csaba* összetételű elnökség elfoglalta helyét. Az EMT és a FSz vezetőségének nevében a FSz elnöke, *dr. Ferencz József* köszöntötte a résztvevőket, külön kiemelve a jelen lévő erdélyi és anyaországi, meghatározó szakmai személyiségeket. Ezután *Molnár Csaba*, az EMT Szatmári Fiókszervezetének elnöke üdvözölte a jelenlévőket, ecsetelve a találkozóznk helyi médiában való értékelését is. *Dr. Detrekői Ákos* akadémikus, az anyaországi Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács elnöke, konferenciánk védnökeként köszöntötte a résztvevőket, kihangsúlyozva a meghirdetett te-

Doroszlai Tamás
a FÖMI képviselőjében

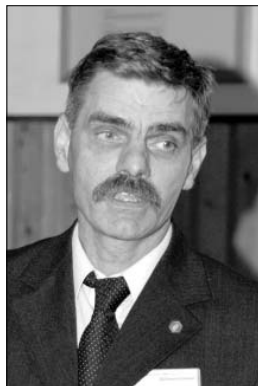
Máté Szilárd

Dr. Ferencz József (Master Cad Kft., Nagyvárad) előadása

Dr. Csemniczky László

*Siki Zoltán, a Műszaki
Térinformatikai Egyesület
(Budapest) képviselőjében
tart előadást*

*Winkler Péter, a FÖMI tu-
dományos főigazgató-he-
lyettese*

*Simon Sándor,
az NKP Kht. igazgatója
a programot
tanulmányozza*

*Halász Péter (Biota Tripod Kft.,
Cegléd) cégbemutatóként vett részt
a rendezvényen*

*Rákossy Botond, Topo Service Rt.,
(Csíkszereda)*

*Kovács Lóránt, EMT,
(Marosvásárhely), előadás közben*

A Geotop Kft. (Székelyudvarhely) előadói (balról jobbra): Bokor Zoltán, Fancsal Csaba, Nagy István, Nemes Botond

A Geotop Kft. (Székelyudvarhely) előadói (balról jobbra): Papp Attila, Márton Huba és dr. Márton Gyárfás

Dr. Ferencz József, Dr. Mihály Szabolcs és Hodobay-Böröcz András együttesen üdvözlik a fogadáson résztvevőket

matika időszerűségét és fontosságát. Hodobay-Böröcz András az magyarországi szakmai főhatóság nevében köszöntötte a konferenciát, majd dr. Mihály Szabolcs tolmácsolta az MFTTT vezetőségének (köztük az egészségi okokból kényszerűen távol lévő Apagyi Géza elnöknek és Bartos Ferenc főtitkárnak) baráti üdvözlését. Ezután került sor az említett tematikához kapcsolódó, három csoportba sorolt szakmai előadások délelőtti és délutáni ülészakokon való bemutatására.

A délelőtti ülészak levezető elnöki teendőit dr. Ferencz József látta el. Hat érdekes előadás hangzott el, a következők sorrendben:

- **Detrekői Ákos** (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem): Az információs társadalom és a geometria

- **Márton Gyárfás** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): A geodéziai mérések feldolgozása

- **Joó István** (Nyugat Magyarországi Egyetem – Székesfehérvár): A magyarországi szabatos magasságmeghatározások lehetőségei és problémái

- **Winkler Péter** (Földmérési és Távérzékelési Intézet – Budapest): A digitális ortofotó mint a magyar gazdaság térbeli információs referencia-kerete

- **Csornai Gábor, Winkler Péter** (Földmérési és Távérzékelési Intézet – Budapest): A MePAR és a távérzékeléses ellenőrzés szerepe és tapasztalatai az agrárgazdaságban

- **Bálint József, Erdélyi Marcell, Ferencz József** (Master Cad Kft. – Nagyvárad): Kartográfiai vetületek a megoldandó gazdasági és közigazgatási feladatok szolgálatában

Az elhangzott előadások után dr. Csemniczky László a résztvevők figyelmébe ajánlott egy, a jövőben Debrecenben megrendezendő térinformatikai konferenciát, amellyel kapcsolatban konkrét információkat majd interneten juttat el az érdeklődőknek.

Ezután egy kis nosztalgia következett: Hodobay-Böröcz András a tavalyi találkozónkról készített képeit vetítve emlékeztetett annak főbb mozzanataira. Ezúton is megköszönöm figyelmességét.

Az ülészak levezető elnöke bejelentette, hogy az előadásokkal kapcsolatos kérdésekre és a szakmai vitákra a délutáni ülészakokon kerül sor, megköszönte az előadóknak az előadások összeállításában, valamint azok bemutatásában

Táncbemutató

Asztaltársaság

kifejtett, nagyra értékelt tevékenységüket, méltatta az érdekes előadásokat és a résztvevők együttműködését, majd a soron következő ebédhez mindenkinek jó étvágyat, a délutáni ülészekokra való aktív pihenéses felkészülést kívánva, sikeresen befejezettek nyilvánította a délelőtti ülészekot.

A több mint száz éve épült PANNÓNIA (ma DACIA) szálló patinás éttermében jó étvágygal elfogyasztott ebéd és az azt követő rövid pihenés után a már ismert díszteremben 15.00 órakor találkoztunk, és kezdetét vette a délutáni ülészek.

Előzetes felkérésünkre pozitívan válaszolva, dr. Joó István és dr. Mihály Szabolcs vállalták a délutáni két ülészek levezető elnöki teendőit. Ismertették a következő előadások tematikáját

és a rendelkezésre álló időt, majd sorra átadták a szót az előadóknak, akik a következő sorrendben tartották meg érdekes előadásait:

– **Márton Huba** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): A Geotop fejlesztési stratégiája 2005–2006-ban

– **Bokor Zoltán** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): Mezőgazdasági blokk-térkép készítése MapSys-ben

– **Doroszlai Tamás** (Földmérési és Távérzékelési Intézet – Budapest): TAKARNET egységes ingatlannyilvántartási szolgáltatás a gazdasági élet szereplőinek és az önkormányzatok céljaira

– **Bálint József, Ferencz József** (Master Cad Kft. – Nagyvárad): Gazdasági létesítmények tervezését támogató geodéziai-topográfiai munkáink

– **Máté Szilárd** (Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem – Csíkszereda): Döntéstámogatás raszteres elemzéssel

– **Rákossy Botond** (Topo Service Rt. – Csíkszereda): Anarchia II

– **Kovács Lóránt** (Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem – Marosvásárhely): A földmérés szerepe az önkormányzatok közigazgatási feladatainak ellátásában

– **Siki Zoltán** (Műszaki Térinformatikai Egyesület – Budapest): Önkormányzati térinformatikai rendszerek fejlesztése

Az ülészek levezető elnöke külön-külön és együttesen is értékelte és megköszönte az elhangzott nyolc előadást, majd a megérdemelt kávészünet bejelentésével befejezettek nyilvánította az ülészekot.

A kávészünetben a résztvevők az elhangzott előadásokkal kapcsolatos benyomásainak és véleményeiknek, továbbá távlati együttműködések kialakításának és a meglévők folytatásának, bővítésének szándékáról adtak hangot.

A dísztermet 17.15 órakor ismét birtokukba vették résztvevők. Ezúttal dr. Joó István volt a levezető

elnök. Ismertette az előadások tematikáját és a rendelkezésre álló időt, majd átadta a szót az előadóknak. Ezúttal öt szakmai és két cégbejelentő előadást követően figyelemmel, a következő sorrendben:

– **Fancsali Csaba** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): Helyi geodéziai hálózatok

– **Nagy István** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): Com Interface alkalmazása a MapSys 6 térinformatikai rendszerben

– **Nemes Botond Albert** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): Tematikus térképek, városgazdálkodás szempontjából

– **Pap Attila** (Geotop Kft. – Székelyudvarhely): Adatlapok megjelenítése PDF formátumban

Eszmecsere

A budapestiek asztaltársasága

– **Bálint József, Ferencz József** (Master Cad Kft. – Nagyvárad): A helyi önkormányzatok tevékenységének támogatása a közigazgatási határok helyzetének tisztázásával

– **Ujházi György** (Biota Tripod Kft. – Cegléd): A Biota Tripod Szolgáltató Kft. bemutatása

– **Márkos Tibor** (TEHNOSAM Kft. – Szatmárnémeti): Cégbemutató

Minden elhangzott előadást az ülészak levezető elnökének rövid, de tartalmas értékelése és a kérdések megfogalmazására való felkérése követett. Az előadások befejeztével szakmai vitával és véleménynyilvánítással folytattuk délutáni tevékenységünket.

Ezután az EMT Földmérő Szakosztály elnöke, dr. Ferencz József értékelte a konferenciát. Kiemelte azt a tényt, hogy a délelőtti, „telt házas” ülészakhoz hasonlóan délutánra ismét megtelt a díszterem, és a kitartó résztvevők végig figyelemmel kísérték az elhangzott előadásokat. A konferencián elhangzott 21 előadás (ebből kettő cégbemutató) jól illeszkedett a megadott tematikához. Ebből 14-et erdélyi és hetet anyaországi szakemberek tartottak. A két cégbemutató közül az egyiket erdélyi, a másikat pedig magyarországi cég tartotta. Örömmel tapasztaltuk az erdélyi fiatal szakemberek évről-évre növekvő számú bekapcsolódását a szerzők/előadók táborába, amelyet nagy előnnyel jelenleg a dr. Márton Gyárfás professzor által létrehozott és irányított fiatal kutatócsoport vezet. Ugyancsak elismerés volt a jutalma a kimagasló szakmai tevékenységnek is. Remélhetőleg ez a tendencia a következő években is folytatódik.

A továbbiakban az FSz elnöke megköszönte az előadóknak az értékes és színvonalas előadásokat, a két cégbemutatót és a résztvevőknek a Találkozó sikerét bizonyító kitartó jelenlétét és aktív bekapcsolódását. Az FSz elnöke külön is megköszönte a kolozsvári és szatmári szervezők eredményes munkáját. Bejelentette, hogy a jövő évi, VIII. FÖLDMÉRŐ TALÁLKOZÓT Marosvásárhelyt, várhatóan ugyanebben a időszakban szervezik, és ezzel a sikeres Találkozót befejezettnek nyilvánította.

A PANNÓNIA (ma DACIA) szálló már említett éttermében szerveztük a konferencia utáni, hagyományos esti fogadást. A diszkrétén, de ízlésesen, külön erre a célra berendezett, évszázados étteremben este 8 órától fogadtuk a vendégeket, majd dr. Ferencz József, dr. Mihály Szabolcs és Hodobay-Böröcz András köszöntötték a fogadás résztvevőit, mindenkinek kellemes estét, jó szórakozást kívánva.

Ezt követően Hodobay-Böröcz András a magyar szakmai főhatóság osztályvezetője átadta az előző találkozóink alkalmából készített képek „EMT II-VI.

Kötetlen beszélgetés

Földmérő Találkozó képekben” című DVD-n rögzített albumát, amelyet ezúttal is köszönünk. Ezután Prodaniciu Alexandra és Erős Roland szatmári tanulók alkotta sporttánc-páros színvonalas társasági táncbemutatójában latin táncösszeállítással szórakoztatta a résztvevőket.

A hangulatos fogadást a következőkkel lehet jellemezni: gazdag választék (ételben és italban), színvonalas tálalás, meghitt környezet, diszkrét zene és tánc. Mindez módot adott a lazításra, szórakozásra és még szakmai eszmecserére is. Sajnos, a jó hangulatú fogadást az étterem személyzetének többszöri kérésére éjfél után félbe kellett szakítanunk, de egyéni kezdeményezésre (kisebb csoportokban) a helyi lehetőségeket kihasználva tovább folytatódott a szórakozás. Vasárnap, május 14-e az elkészítés és hazaindulás napja volt.

Találkozóinkat értékelve elmondhatjuk, hogy ismét egy sikeres földmérő rendezvényen vettünk részt, ahol ezúttal is érezhető volt az erdélyi szakemberek dinamikus minőségi fejlődése, problémafelvető és megoldó képességük érettsége, valamint a résztvevők területi megoszlásának további bővülése. Örömmel tapasztaltuk, hogy a hagyományosan jelen lévő, Székelyudvarhely, Csíkszereda, Nagyvárad, Érmihályfalva képviselői mellett ismét megjelentek Sepsiszentgyörgy, Arad, Szatmárnémeti, Nagyszalonta, Marosvásárhely, Kolozsvár és Zilah földmérői is. Ezt a fejlődést a szakemberek közt már kialakult romániai és magyarországi szakmai kapcsolatok nagymértékben támogatják.

Reméljük, hogy a következő, VIII. Földmérő Találkozó is sikeres lesz, amelynek biztosításához számítunk minden szaktársunk konkrét támogatására. Viszontlátásra 2007-ben, Marosvásárhelyt!

Dr. Ferencz József
az EMT Földmérő Szakosztályának elnöke

A BOLOGNAI FOLYAMAT HATÁSA A GEO TEVÉKENYSÉGÉRE

Dr. Fenyő György – Dr. Márkus Béla

Európai uniós tagságunk, majd a felsőoktatás reformja közvetlenül érinti a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Karát – mint a földügyi szakág képzési és továbbképzési intézményét – és ezáltal a földmérőket, térinformatikusokat, földrendezőket és ingatlan-nyilvántartókat. Köztudott, hogy a „mozgató rugó” a Bolognai Nyilatkozat, amelynek lényegét a következőkben összefoglaljuk, majd ezt követően röviden ismertetjük a Kar oktatási struktúrájában bekövetkező változásokat, igazodva a lap által nyújtott keretekhez.

A Bolognai Folyamat

A világgazdaságban végbement szinte robbanás-szerű változások következtében módosult a munkáltatók, a gazdaság igénye és elvárása a munkavállalókkal szemben. A tudás a versenyképesség alapjává vált. Ezek a változások megkövetelték Európában is a felsőoktatás reformját, „modernizálását” és egységesítését. „A tét nem csekély: Európa tudományos, kulturális és gazdasági jövője múlik azon, hogy a folyamatosan megújuló és bővülő tudás megszerzésének és átadásának versenyében képesek vagyunk-e alkalmazkodni a kor követelményeihez” – mondja Magyar Bálint oktatási miniszter. Az előzőeken kívül követelményként jelentkezett, hogy egyetemeink váljanak átjárhatóvá Európában, és a magyar felsőoktatásban szerzett diploma legyen könnyebben összemérhető Európa bármely országában szerzett oklevéllel.

Megfogalmazódott az a felismerés, hogy az egyes országok reformfolyamatait célszerű egy „mederbe” terelni. Ennek megvalósítását tűzte ki célul 1999-ben a Bolognai Nyilatkozat, amelyet 29 ország – köztük Magyarország – képviselője írt alá. A nyilatkozat célként fogalmazta meg, hogy 2010-re közösen létrehoznak egy egységes Európai Felsőoktatási Térséget, amelyben összehangolásra kerülnek az érdekeltek felsőoktatási rendszerei. Az Európai Unió ösztönzi a nemzeti képzési rendszerek közeledését, mert csakis ezáltal válik lehetővé, hogy a közösségi állampolgárok bármelyik tagállamban továbbtanulhassanak, illetve munkavállalóként bizottságok megélhetésüket.

A Bolognai Folyamat célkitűzéseit a következőkben lehet összegezni:

- könnyen érthető és összehasonlítható képzési rendszer kialakítása,

- két egymásra épülő cikluson alapuló képzési rendszer bevezetése, amelyben már az első ciklusban – az alapképzésben – szerzett fokozat egyrészt szakképzettséget nyújt az adott szakterületen való elhelyezkedéshez, másrészt lehetőséget biztosít a második ciklusban – a mesterképzésbe – való belépéshez,
- egységes kreditárviteli rendszer kialakítása,
- együttműködés kialakítása az európai felsőoktatási minőségbiztosításban,
- az Európai Unióval kapcsolatos ismeretanyagok oktatása,
- az egész életen át tartó tanulás támogatása,
- a Bolognai Folyamatba a doktori képzés bevonása.

A Bolognai Folyamat egyik jelentős intézménye az egységes oklevélmelléklet (Diploma supplement), amely tartozéka a diplomának. Ez a dokumentum eligazodást ad a hallgató tanulmányainak tartalmáról, előmeneteléről, továbbá a kiállító intézmény országának oktatási és képzési rendszeréről is. Tartalmazza mindazon információkat, amelyek szükségesek lehetnek a munkaadók vagy azon oktatási intézmény számára, ahol a hallgató elhelyezkedni kíván, vagy tanulmányait folytatni akarja.

Változások a magyar felsőoktatásban

A Bolognai Folyamat ismeretében nézzük meg, hogy a felsőoktatási reform által megvalósítandó többciklusú képzési rendszer milyen változásokat eredményezett.

A reform alapvető célja a többciklusú képzésre történő átállás. A három egymásra épülő képzési ciklus – alapképzés, mesterképzés, doktori képzés – kevesebb „bejutási” lehetőséget jelent, de ugyanakkor az egyes szakok között több „átjárásra” ad módot.

Az első képzési szint az alapképzés, amely a felsőoktatás első ciklusa, s amely képzés általában 6–8 féléves. Ez az alapfokozatot nyújtó képzési ciklus egyrészt biztosítja, hogy a végzős hallgató az adott szakterületen el tudjon helyezkedni, másrészt lehetőséget nyújt arra, hogy a tanulmányokat az érdekelt – azonnal vagy később – mesterképzésen folytassa. Ez a képzési szint 2–4 éves. E ciklusnak, pontosabban eredményes elvégzésének kettős értéke van, mert az oklevél birtokában ismét lehetőség nyílik az elhelyezkedésre, további értéke, hogy a tanulmányok doktori képzésben folytathatóak, amely a tudományos fokozat megszerzésére készíti fel, és e képzési piramis csúcsát jelenti. A többciklusú rendszer lehetővé

teszi, hogy a hallgató mesterszinten, más területen folytassa tanulmányait, mint ahol azt az alapszakon befejezte. Az új rendszerben a mesterképzés felvételi követelményeit a felsőoktatási intézmények határozzák meg, így többek között azt, hogy mely alapszakról fogadnak diákokat.

A felsőoktatás részét képezi a felsőfokú szakképzés is. A szakképzésben megszerzett tanulmányok beszámíthatóak az alapképzésbe. Mód van arra is, hogy az alapképzésből a hallgató a felsőfokú szakképzésbe „lépjen” át.

Az előzőekben vázlatosan ismertetett képzési szerkezet szélesebb alapozású és kevésbé specializált. Jobban alkalmazkodik a munkaerőpiac igényeihez, az egész életen át tartó tanuláshoz.

Változások a Geoinformatikai Főiskolai Kar képzési rendszerében

A Geoinformatikai Főiskolai Kar – megőrizve oktatási hagyományait – az elmúlt, 2005/2006. tanévben beindította az ún. BSc alapszakot, igazodva az előzőekben tárgyalt Bolognai Folyamathoz. A szakösszevonások következtében új név alatt (földmérő és földrendező mérnök szakon) kezdődött meg az oktatás, amely lényegében a korábbi szakok EU konform változatát jelenti. Jelesül azt, hogy az alapszak eredményes befejezését követően a hallgató jogosult lesz tanulmányainak a mesterképzésben (MSc) való folytatására. Mint fentebb említettük, a földmérő és földrendező szakon megkezdődött az oktatás oly módon, hogy a korábbi szakirányok döntően megőrzésre kerültek. Így szakirányként továbbra is választható a geoinformatikai szakirány, a földrendező szakirány és az ingatlan-kataszteri szakirány. Az alapkozat elvégzésével a mérnökök birtokában lesznek a legfejlettebb földmérési technológiáknak, a legkorszerűbb geoinformatikai, területfejlesztési, birtokrendezési, földminősítési és ingatlanértékelési ismereteknek. A mérnöki végzettség tehát kellő alapot nyújt ahhoz, hogy a diploma birtokosa egyrészt a geodézia valamennyi területén, illetőleg ennek speciális szakterületein – fotogrammetria, távérzékelés, térinformatika, birtokrendezés – alkotó módon működjön, másrészt a közigazgatásban – földhivatalok, helyi önkormányzatok – hasznosítsa széleskörű ismereteit. A vázlatosan említett szaktudás következtében a vállalkozások által kínált lehetőségek kiaknázása is módot nyújt a megélhetéshez.

A kar ebben a tanévben új **igazgatásszervezői alapszakot** indít ingatlan-nyilvántartói szakirányban. Talán az új név még nem kellően ismert, és nem fejezi ki kellőképpen azt, hogy az itt megszerzett okle-

vél milyen területen használható fel, és hol kapcsolható a mesterképzéshez, ezért erről bővebben szólunk.

Ez a szak döntően jogi tárgyakra épül és ezek alapos megismeréséhez nyújt segítséget, amely kiegészül a közgazdaságtan tudományágához tartozó tantárgyakkal. A vázoltak alapján tehát az mondható, hogy ez elsősorban humánérdeklődésű továbbtanuló fiatalok számára ajánlott. A jogi és közgazdasági tantárgyak mellett kellő súllyal szerepelnek a ma már nélkülözhetetlen informatika, szervezéstan, valamint a föld- és ingatlanértékelési ismeretek. A különböző tudományágak oktatása következtében a felhasználási, elhelyezkedési terület is rendkívül széles. Köztudott, hogy a különböző pénzügyi intézetek a hitelügyletek során ingatlanokat kérnek fedezetül. A hitel összegét befolyásolja az ingatlan értéke, amelynek megállapítása alapos szakismeretet igényel. Az ingatlanforgalmazók, az ingatlanfejlesztő cégek ugyancsak nem tudják nélkülözni az ilyen felsőfokú szakismerettel rendelkező diplomásokat.

Tekintettel arra, hogy az ingatlan- és a földértékelés egyéves tantárgy, az említett szakterületen elhelyezkedni szándékozók eleget tudnak tenni a kívánalmaknak. Az is ismeretes, hogy a vagyonnak az ingatlan megkülönböztetett figyelmet érdemlő része. Ennek kezelése, hasznosítása, nyilvántartása önálló tevékenység, amely felsőszintű ismeretek birtokában látható el kielégítően. Ilyen terület a közigazgatás, illetőleg a helyi önkormányzatok által végzett vagyongazdálkodás. Az ingatlanokkal összefüggő adatok tárháza nagy, amely nem nélkülözheti – mint említettük – az informatikában való kellő jártasságot. Ha mindez párosul ingatlanjogi ismeretekkel, akkor elmondható, hogy az ilyen irányú diploma a banki tevékenységtől a magánszférán keresztül a közigazgatásig bezárólag – különös tekintettel a földhivatal által ellátott feladatokra – mindenütt hasznosítható.

Az igazgatásszervező alapszak ingatlan-nyilvántartói szakirányra épülő mesterszak, a Budapesti Corvinus Egyetem Államigazgatási Kar által indítani tervezett közigazgatási szakértő MSc-szakon lesz várhatóan hasznosítható.

□

BESZÁMOLÓ A 2006. ÁPRILISI ORSZÁGOS GAZDÁSZ-ÉRTEKEZLETRŐL

Kilenc év. Ennyi idő telt el a földhivataloknál a földvédelem, földminősítés, földhasználat területén tevékenykedő mezőgazdászok legutóbbi két országos értekezlete között.

E sorok írója a kilenc évvel korábban megrendezett gazdaszertekezleten nem lehetett ott (tekintve, hogy akkor még az egyetem padsorsait koptatta), azonban most azt a megtisztelő felkérést kapta, hogy a 2006. április 26–27-ei országos gazdaszertekezlettel kapcsolatos személyes tapasztalatait ossza meg az érdeklődő olvasóval.

Mint hogy első ízben vettem részt országos gazdaszertekezleten, nem áll módomban összehasonlítást végezni a korábbi országos szintű mezőgazdasági találkozókkal. E beszámoló szubjektív véleményen alapul, így mellőzi az értekezlet közvetlen tapasztalatokon túlmutató, egyébként is csak a jövőben mérhető eredményességének bemutatását. A félreértések elkerülése érdekében tisztázni kell, hogy a jelen ismertetés nem szigorúan szakmai indíttatású. Hiszen annak érdekében, hogy a gazdaszertekezleten elhangzottak egységesen, írott formában is fennmaradjanak (vagyis a „szó elszáll, az írás megmarad” szállóigét figyelembe véve), az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) hamarosan emlékeztetőt készít, mely remélhetőleg a jövőben segítséget nyújt a hatósági feladatokat ellátó mezőgazdászok számára. E beszámoló tehát inkább egy közvetlen élményeken nyugvó, személyes hangvételű „tudósítás”, melynek elolvasásával – reményeim szerint – az értekezlet résztvevőinek kellemes nosztalgikus élményt nyújthatok, egyúttal pedig az összetartozás érzését is közvetíthetem minden távolmaradó gazdaszertekezletben.

Mindenekelőtt köszönetnyilvánítással kell kezdenem. Külön a Főosztály, s az értekezlet valamennyi résztvevője nevében köszönetemet fejezem ki a Somogy Megyei Földhivatal dolgozóinak, elsősorban dr. Laki Lukács Lajos hivatalvezetőnek, valamint Miklós Róbert hivatalvezető-helyettesnek, hogy magukra vállalták a kétnapos értekezlet megrendezését, a résztvevők teljes körű ellátásának megszervezését.

A rendezvény helyszíne Balatonföldvár volt, konkrétan a Balatontól közel 300 méterre fekvő Jogar Továbbképző Központ és Hotel. A helyszín kitűnő választás volt a szervezők részéről, s ehhez párosult az értekezlet első napján ránk váró meleg, nyár elejére jellemző időjárás. Az értekezlet megnyitását megelőzően lehetőség volt a környező helyszín rövid bejárására, melynek alkalmával sokan idén először gyönyörködhetek a Balaton kétségében és élvezhetik a táj lenyűgöző nyugalomát. Ez a rövid szabadfoglalkozás feltöltődést jelentett a hétköznapi munkák közepette, egyúttal energiát is adott a ránk váró kétnapos szakmai megbeszéléshez.

Visszatérve a feladatomhoz, az országos gazdaszertekezlet érdemi részéhez, mindenekelőtt ki kell

emelnem a mezőgazdászok szakmai találkozásának régóta – indokoltan – igényelt szükségességét. Az eltelt kilenc év, s az ez idő alatt a földügyi szakterületen bekövetkezett jogszabály-módosítások, szemléletmód- és körülménybeli változások önmagukban is elegendő okot szolgáltatottak egy országos szintű értekezlet megtartásához.

Az értekezlet megtartásának szükségességét támasztotta alá a Főosztály által valamennyi megyei (fővárosi) földhivaltól előzetesen begyűjtött kérdések halmaza is. Az összegyűjtött szakmai kérdések áttanulmányozása alapján a Főosztály előtt egyértelműbbé váltak azok a területek, melyek a napi jogalkalmazás során gondot jelentenek egy-egy vagy akár valamennyi földhivatalnak.

Szükséges szót ejteni arról, hogy a földhivatalok által előzetesen felvetett problémák nagyon eltérőek voltak. Az értekezletet megelőzően a Főosztályhoz eljuttatott kérdések közül – a kérdések összesített számához viszonyítva – kevés volt olyan, melyre csaknem minden földhivatal választ kívánt kapni a konferencián. Ilyen, valamennyi földhivatalt foglalkoztató kérdés volt például a belterületbe vonással, a művelési ág változással kapcsolatos eljárás vagy a kötelező helyszíneléseket magukba foglaló eljárások során az ügyintézési határidő betartásának nehézségei.

Jelentős szórás volt tapasztalható a feltett kérdések mennyiségében is. Voltak olyan megyei földhivatalok, melyek harminc-ötven kérdést juttattak el a Főosztályhoz, míg egyes megyei földhivatalok részéről két-három kérdés fogalmazódott meg.

Mindebből két következtetés vonható le. A napi jogalkalmazás során valóban nagyon eltérő ügyekkel szembesülnek megyénként (körzetenként) a földhivatalok, vagy az egyes földhivatalok részéről felmerült problémák más földhivataloknál nem okoznak nehézséget. Persze – mindenfajta kritikai él nélkül – elképzelhető az is, hogy a kérdések összeállítása zajlott egyes földhivataloknál „nagyvonalúban”, míg más

földhivataloknál mindenre kiterjedő precizitással. Minthogy azonban minden, önálló jogalkalmazóként eljáró földhivatal legjobb belátása szerint értékeli és oldja meg az elé kerülő ügyekkel kapcsolatosan felmerülő jogalkalmazási dilemmákat, hiba lenne a felvetett kérdések mennyiségéből határozott véleményt kialakítani az egyes földhivatalok földvédelmi (földminősítési, földhasználati) munkájáról.

Megjegyzendő, hogy számos jogalkotási kérdés (javaslat) is érkezett a földhivataloktól, azonban ezek érdemi vizsgálatától a Főosztály eltekintett, mivel az értekezlet tárgya kizárólag jogalkalmazási problémák megvitatása volt. Természetesen, amennyiben a Főosztály lehetőséget kap a hatályos jogszabályok szakmai jellegű felülvizsgálatára, az egyes jogszabályi rendelkezések között esetleg fennálló ellentmondások feloldására, a jogalkotási folyamat keretében lehetőséget adunk valamennyi megyei (fővárosi) földhivatal részére, hogy véleményét, javaslatát megtegye.

A kétnapos értekezletet *dr. Laki Lukács Lajos*, a Somogy Megyei Földhivatal hivatalvezetője nyitotta meg. Ennek során rövid tájékoztatót is adott Somogy megye hazánkban elfoglalt helyzetéről, az általa irányított földhivatalok munkájáról. Tőle *Horváth Gábor* főosztályvezető vette át a szót, aki azt az ígéretet fogalmazta meg, miszerint minden tőle telhetően az érdekében, hogy ezentúl legalább évente egyszer megrendezésre kerüljön az országos gazdászértekezlet. A főosztályvezető kitért arra, hogy a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (Tft.) módosítása – a termőföld tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó szabályok miatt – politikailag érzékeny kérdés, a törvénynek korábban tervezett szakmai felülvizsgálatára jelenleg nincs politikai akarat. Tájékoztatásra továbbá a megjelenteket, hogy a Főosztály hamarosan elrendeli a határszemlék lefolytatását. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie – a parlagra elleni közérdekű védekezéssel kapcsolatos helyszíneléssel együtt – a megyék termőterületeinek 10%-ára.

Ezt követően az értekezlet a földvédelmi és földminősítési eljárással összefüggő kérdéseknek *Ripka János* és *Mezei Attila*, a Főosztály vezető főtanácsosai által történő megválaszolásával folytatódott, s ezen területek átbeszélése egészen az értekezlet első napjának bezárásáig tartott. A teljesség igénye nélkül a következő kérdések megtárgyalására került sor az értekezlet első napján.

– A termőföld más célú hasznosítása keretében kiemelt szerepet kapott a belterületbe vonással, a bányászati tevékenységekkel, a szennyvíziszap elhelyezésével kapcsolatos földvédelmi eljárás.

A külterületi földek belterületbe vonása kapcsán alapvető kérdésként merült fel a belterület-bővítés indokoltságának földhivatal által történő vizsgálata, kavicsbányák esetében pedig az, hogy a bányatelektetésre és kutatásra vonatkozó eljárás keretében – figyelemmel a bírósági döntésekre – a földvédelmi szempontok miként érvényesíthetők.

– Felmerült az időleges és végleges más célú hasznosítás elhatárolásának kérdése, s az, hogy az időleges más célú hasznosításra vonatkozó engedély esetében milyen tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie a földhivatali határozatnak.

– Számos kérdés érintette a földvédelmi-járlékmentességi esetek alkalmazhatóságát, illetőleg azon körülményeket, amikor a járulék növelt összegét kell kiszabni a földhivatalnak.

– A földvédelmi járulékkal összefüggésben szó volt a járulék megfizetésének esedékességére vonatkozó differenciált szabályozásról is.

– A földvédelmi eljárás kapcsán több földhivatal kérdezett rá azon törvényi rendelkezés értelmezésére, mely az átlagos, illetőleg az átlagosnál jobb minőségű termőföldekre vonatkozik.

– Nagyszámú kérdés fogalmazódott meg a földhivatali szakhatósági eljárással kapcsolatban, s az előadók a más jogágakat érintő ügyek kapcsán igyekeztek tisztázni azokat az esetköröket, amikor a földhivatal szakhatósági jogkörében, illetőleg ügydöntő hatóságként jár el.

– A termőföldek művelési ágának megváltoztatásával kapcsolatos eljárással összefüggésben is több földhivatal tett fel kérdéseket. Ennek kapcsán az bizonyult elsőrendű problémának, hogy az eljárás mely földügyi szakterületre vonatkozó jogi szabályozás tárgyi hatálya alá esik, így a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén történő, kötelező „hivatalbóli” eljárás során felmerülő költségek milyen módon háríthatók át a mulasztó ügyfélre.

– A művelési ág megváltozásának tárgyában szó volt a spontán beerdősülés, engedély nélküli erdőtelepítés esetén irányadó rendelkezések mikénti al-

kalmazásáról, továbbá az energetikai ültetvényekkel összefüggő, jelenleg még teljes mértékben ki nem dolgozott jogi szabályozásról.

– A földminősítési eljárást érintően – a földvédelemhez képest – lényegesen kevesebb kérdés fogalmazódott meg. A kérdések jellemzően a fásított területek aranykorona értékének megállapításával függtek össze.

Az értekezlet első napja az elhangzott előadásokkal kapcsolatos konzultációval zárult, melynek alkalmával bizonyos kérdésekben eltérő szakmai vélemények hangzottak el, s így a Főosztály is visszajelzést kapott a kialakított szakmai álláspontjának a megjelentek részéről történő fogadtatásáról.

A konzultációt követő – a házigazdákat dicsérő ízletes és kiadós – vacsora alatt lehetőség volt továbbfolytatni a szakmai eszmecsereket, és elkezdődtek a kötetlen beszélgetések is. Az este hátra lévő részében mód nyílt arra, hogy a „régí” és „új” kollegák közelebbről is megismerhessék egymást, hiszen az évek múlása természetesen megváltoztatta a mezőgazdászok személyi körét is. Szerencsénk volt továbbá megízlelni a dél-balatoni borvidék zamatos, egyedi borait. Személyes véleményként elmondhatom, hogy az értekezlet első napja egy nagyon kellemes, baráti hangulatú – kinek rövidebb, kinek hosszabb – éjszakába nyúlt, mely teret adott a szakmai közös munkát, együttműködést elősegítő mélyebb kollegiális kapcsolatok megteremtéséhez, illetőleg ápolásához.

Az értekezlet második napját Kecskés Lajos, a Főosztály főtanácsosa által megtartott előadás nyitotta meg a földhasználati nyilvántartás vezetésével összefüggésben felmerült kérdések megválaszolásával. Majd az én előadásom következett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) rendelkezéseivel, a földvédelmi ügyeket érintő végrehajtási eljárással, továbbá egyéb, a Tft.-ben foglalt szabályokkal kapcsolatosan felmerült problémákról, valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvény múlt év végi módosításának földhivatalokat érintő vonatkozásairól.

A földhasználati nyilvántartás kapcsán – példaként kiemelve néhányat – a következő fontosabb kérdések merültek fel.

– A földhivatalhoz benyújtott szerződések jogcímének vizsgálata, a jogcím nélküli, illetőleg a termelési integráció alapján bejelentett földhasználatok kezelése. A jogszabályi rendelkezések [Tft. 184/1999. (XII. 13.) Korm. rendelet] ellentmondásosságából adódóan problematikussá vált az, hogy jogszabályba ütköző szerződések esetén mikor válik kötelezővé az ügyészség értesítése.

– A bejelentési kötelezettség elmulasztásának szankcionálása körén belül több kérdés érkezett a Tft.-ben foglalt érvénytelenség alkalmazhatóságával, illetőleg a bírsággal kapcsolatban.

– Számos kérdés fogalmazódott meg a földhasználati szerződések jogszerű létrejöttének, így a szerződéskötésre jogosult alanyokra vonatkozó feltételek, illetőleg az előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő szabályok betartásának vizsgálata tárgyában.

– Visszatérő kérdésként merült fel a földhasználati nyilvántartásból történő adatszolgáltatás teljesítése, a nyilvántartásból való törlés (nyilvántartásban történő javítás) esetköre.

– Mindezeket túl a FÖNYÍR program korszerűsítésével kapcsolatos javaslatokat is megfogalmaztak a földhivatalok.

A magam részéről az alábbi – szintén példaként említendő – kérdésekre igyekeztem választ adni.

– A Ket. alkalmazásával összefüggésben kérdések fogalmazódtak meg a földvédelmi eljárás során figyelembe veendő ügyféli kört, a hatásterület fogalmát, az eljárás megindításáról való értesítési kötelezettség és a földhivatali döntés hirdetményi úton történő közlésének eseteit, valamint a helyszínelés megtartásáról szóló előzetes értesítés mellőzhetőségét érintően.

– Számos kérdés vonatkozott a helyszíneléssel összefüggésben felmerült költségek eljárási költségként történő elszámolhatóságára.

– Kérdések vonatkoztak az iratbetekintésre vonatkozó szabályok alkalmazására.

– Sokakat foglalkoztatott a szigorú ügyintézési határidők betartásának lehetősége. Ez utóbbi kérdés elsősorban a földvédelmi eljárásban kötelező helyszínelés miatt merült fel, mivel ezen eljárási cselekmény megtételét a földhivataltól független, objektív körülmény (pl. időjárási viszonyok) rövidebb-hosszabb ideig megakadályozhatja, melynek folytán az ügyintézési határidő túllépése következik be.

– A Ket.-tel kapcsolatban kérdések fogalmazódtak meg az önálló jogorvoslattal megtámadható végzésekről, valamint a jogi személy képviseleti jogosultságának elfogadható igazolásáról.

– A földvédelmi ügyek végrehajtása kapcsán elsősorban a határidőben be nem fizetett földvédelmi járulékokkal (földvédelmi bírságok, földhasználati bírságok), mint adók módjára behajtandó köztartozásokkal összefüggő kérdések merültek fel. Ezen belül is a legtöbb érdeklődés az adóhatóság megkeresésére, az adóhatóság eredménytelen végrehajtási eljárásának következményeire, továbbá a felszámolás alatt álló kötelezettekkel szembeni eljárásra vonatkozott.

– A kérdések kiterjedtek továbbá a be nem hajtható tartozások nyilvántartásból való törlésének eljárási rendjével kapcsolatban, nevezetesen, hogy milyen dokumentumok és körülmények fennállása esetén ad engedélyt a Főosztály a tartozások törléséhez.

– A Tft. rendelkezései kapcsán a törvényi előírásokon alapuló felróhatóság vizsgálatával, illetőleg a tanya fogalmával összefüggésben merültek fel kérdések.

A második napon megtartott előadásokat is konzultáció követte, melynek során a résztvevők az elhangzottakkal kapcsolatos véleményüket fejtették ki, de egyedi ügyekkel kapcsolatos további problémákat is felvetettek. A konzultációt követően Horváth Gábor főosztályvezető bezárta a kétnapos értekezletet.

Végül, hogy a kellemesen kimerítő konferenciáról senki ne távozzon üres gyomorral, a szervezők jóvoltából egy közös ebéd elfogyasztására is sor került.

Összegzésképp, személyes véleményként elmondhatom, hogy a megrendezett gazdaszertekezleten sikerült megtárgyalni a legégetőbb problémákat, mindemellett a Főosztályunk is több információhoz jutott a mezőgazdászok napi szinten foglalkoztató jogalkalmazási kérdésekről. Hiszem ugyanis, hogy a Főosztályhoz kerülő egyedi panaszügyek, hatósági ügyek kapcsán nem lehet kellő rálátást szerezni azokról a nehézségekről, melyek az ügyfelekhez legközelebb eső, a jogszabály betűinek teljességgel megfelelni akaró jogalkalmazás körében merülnek fel. Feltétlenül szükséges, hogy megfelelő fórumokon lehetőség legyen az egyeztetésekre, a véleménycsere-re, a szakmai ismeretek bővítésére és nem utolsósorban az összetartó erő ápolására. Ha mindegyikre gyakrabban kerítünk sort, a szakmai önértékelésünk is erősödik, mely az állampolgárokkal, a mindenkor kormányzati szándékokkal való viszony tekintetében nem lehet irreleváns. S itt természetesen nem lehet elhallgatni a Főosztályunk felelősségét abban a tekintetben, ami a földhivatalok s ezen belül is itt most a mezőgazdászok megfelelő képviselését illeti. A különböző ágazati, politikai érdekek küzdelme során csak akkor tudja a Főosztály kellőképpen ellátni a szakma képviseltét, ha széles körű ismeretekkel rendelkezik a földhivatalok nehézségeiről, gondjairól. Rendszeres kapcsolattartás nélkül valószínűleg nem válik megemmelhetővé a gazdászok presztízse, továbbá a szakma, s az eddig elért értékek sem védhetők kellően. Így e beszámolót a Főosztály nevében azzal a reményteljes ígérettel fejezem be, hogy – miként azt az értekezlet megnyitása alkalmával Horváth Gábor főosztályvezető is kinyilvánította – a jövőben gyakrabban találkozunk.

Dr. Nagy Olga tanácsos
FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztály

□

AGILE KONFERENCIA: A TÉRINFORMATIKA TUDOMÁNY JÖVŐJE

Az AGILE (Association of Geographic Information Laboratories in Europe) neves európai térinformatikai kutatóközpontok szövetsége. Jelenleg mintegy 80 intézményi tagja van 23 országból. Az AGILE tagjai hagyományosan az évente megtartott nemzetközi konferencián gyűlnek össze és számolnak be kutatási eredményeikről. Az idén kilencedik alkalommal megrendezett konferenciát a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kara szervezte meg, dr. Márkus Béla professzor vezetésével. A rendezvényt hagyományosan minden évben más országban rendezik, kivétel nélkül a fővárostól távolabb eső helyeken. A mi választásunk Visegrádra esett, amely elnyerte a kb. 100 főnyi résztvevő tetszését is. Az időpontválasztással (április 20–22) is éppen szerencsénk volt, mert két héttel a konferencia előtt még több méteres árvíz borította a Dunakanyar településeit.

A konferencia legnépszerűbb témái a következők voltak: környezeti monitoring; térbeli adatinfrastruktúra; interoperabilitás; szemantika. A két meghívott vezérszónok (keynote) az európai űrkutatási program távérzékeléssel kapcsolatos terveiről, illetve a piaci cégek és a kutatóintézetek közötti kapcsolatról tartott eszmecsere.

A poszterszekcióban a résztvevők szavazhattak a számukra tetsző bemutatókra: a „legjobb poszter” díjat 27 induló közül Tamás János, a Debreceni Egyetem professzora vihette el.

Az eseményen bemutatott előadások, poszterek és az ott készült fotók megtekinthetők a konferencia honlapján: <http://www.agile2006.hu>

Gusztáv Antal
főisk. adjunktus
NyME-GEO

□

GEOCAD 2006 – ALBA IULIA

A Gyulafehérvári Egyetem már 6 éve rendszeresen megrendezi a GeoCAD konferenciát a földmérésben dolgozó szakemberek számára. A székesfehérvári GEO főiskola három éve kapcsolódott be a konferencia munkájába és rögtön részese lett a szervezőbizottságnak is. A két felsőoktatási intézmény írásban is rögzítette együttműködési szándékát, mely jelenleg

az oktatók kölcsönös látogatását jelenti, de rövidesen kiterjesztjük a hallgatócsere területére is.

A konferencia az Egyetem vezetésének kiemelten fontos, jelzi ezt az is, hogy a rektor személyesen fogadja a vendégeket, akik között megtalálhatók Románia neves egyetemeinek professzorai és mellettük a gyakorlati élet kiemelkedő képviselői is. A város is magáénak érzi a rendezvényt. Ennek jeleként tartja a polgármester azt a fogadást, melyen a konferencia neves résztvevői vesznek részt. Minket kiemelt tisztelettel fogad minden évben, mivel a két város – a két Fehérvár – testvérváros.

Prof. Nicolae Bos a megnyitó előadását tartja

A konferenciára 61 előadást jelentettek be. Figyelembe véve a rendezvény másfél napos időtartamát, ez rendkívül nagy érdeklődést fejez ki. Az előadók között található Márton Gyárfás professzort, a MapSys és TopoSys szoftverek fejlesztőjét, Nacu V. Vasile-t, a román geodéziai intézet vezetőjét, Constantin Chirilă-t a iasi Egyetemről, Nicolae Bos professzort, az ingatlan-nyilvántartás neves romániai szakértőjét, Johann Neuner professzort a bukaresti Geodéziai Fakultás dékánját.

A GeoCAD'06 konferencia előadásai a következő témák köré csoportosultak:

- Földmérés, felső geodézia, GPS hálózatok
- Mérnöki geodézia
- Kataszteri nyilvántartás, térinformatikai alkalmazások a kataszteri nyilvántartásban
- Térinformatikai eLearning
- Ingatlanbecslés, birtokrendezés
- Digitális fotogrammetria, régészeti ásatások és műemlékek digitális dokumentálása
- Szakmai terminológia
- Fenntartható fejlődés

A bemutatott előadások a földmérés, birtokrendezés és térinformatika minden szegmensét érintették.

Márton Gyárfás professzor előadásában méltatta a hazai infrastruktúrában, főként az EUREF háló-

zat kiépítésében tett előrelépéseket, miszerint 2004 óta az EUREF hálózat már 146 állandó állomásra bővült. Mivel a GPS hálózat nem fedi a földmérés minden szegmensét, pl. bányamérés, erdőmérés stb., az alappont-meghatározás geodéziai mérésekre épül. Előadásában bemutatásra kerültek a kutatások újtán létrejött szakmai vélemények – a két rendszerben történő mérések szimultán használatát integráló szoftver.

Nacu V. Vasile egy pluridiszciplináris projekt eredményeit mutatta be, ami a földkéreg aktuális komplex mozgásait tanulmányozza. A bemutatott eredmények biztatónak minősültek, és remélhetőleg ezek majd a földkéreg mozgásainak prognózisát jelentik.

Továbbá az előadások a GPS hálózatok fejlesztését, különböző koordináta rendszerek és koordináták használatára, majd az ingatlan-nyilvántartás kérdéseire tértek ki.

A digitális fotogrammetriai és módszerek építészeti alkalmazásainak és automatikus mesterséges neuronális rendszerekre alapuló forma-felismerési programoknak ismertetése után a térinformatikai alkalmazások bemutatására került sor. Ezen előadások keretén belül a térinformatikai alkalmazások gyakorlatában felmerülő problémákkal, kérdésekkel foglalkoztak, pl. digitális közműnyilvántartás, szakági nyilvántartás, ingatlanvagyon kataszter és ingatlan-nyilvántartás, környezeti kockázatok, talajremediációs (kiásás nélküli) eljárásokat támogató térinformatikai rendszerek, GIS technológia alkalmazása a műemlékek és régészeti feltárások nyilvántartásában.

Két kitüntetett előadó: prof. Márton Gyárfás és Szepes András

A távoktatás és eLearning témakör is jelen volt, részben a GEO, másrészt a görögországi résztvevők: Athanasios Styliadis és I. D. Karamitsos által bemutatott értekezések révén. Szepes A.–Szepesné Stiftinger M.–Kottyán L.: „Student Support System – Requirement and Implementation of GEO” (Hallgatói tá-

mogatórendszer – Követelmények és megvalósítások a GEO-ban) címmel tartottak előadást, mely igen élénk érdeklődést váltott ki a résztvevők körében. A görög kollégák egy perszonalizált funkciójú térinformatikai rendszert mutattak be eLearning tanulási rendszerre alkalmazva, és szóltak a térinformatikai távoktatásban használt XML sémákat tartalmazó Archimedes 2–217 programról.

Dr. Szepes András
NyME Geoinformatikai Főiskola

Dimén Levente PhD
adjunktus
Gyulafehérvári Egyetem

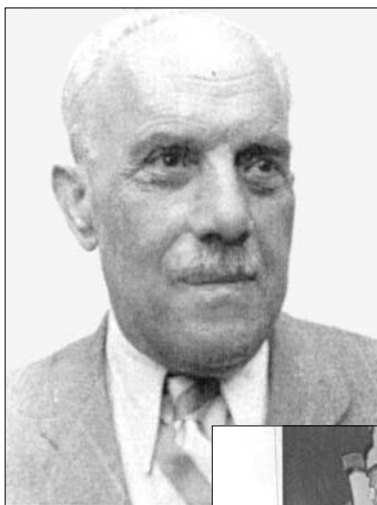

125 ÉVE SZÜLETETT HAJNAL SÁNDOR GYÉMÁNTDIPLOMÁS MÉRNÖK

A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület (ma: MFTTT) alapító tagja és első társelnöke, a Földmérő és Talajvizsgáló Vállalat (korábban: FTI) geodéziai osztályának volt vezetője, a Földmérő Magánmérnökök Országos Egyesületének egykori főtitkára, Hajnal Sándor arany- és gyémántdiplomás mérnök, 125 évvel ezelőtt, 1880. október 20-án született Martonvásáron.

Polgári családból származott. Elemi iskoláit 1886–1890 között szülőhelyén végezte. 1898-ban érettségizett, majd egyéves kötelező katonai szolgálat után, 1899-ben iratkozott be a m. kir. József Műegyetem mérnöki osztályába, ahol 1903-ban jeles mérnöki diplomát szerzett.

Hajnal Sándor 1904-ben belépett az Állami Földmérés szolgálatába, és először a nagyváradi 8-as, majd a pápai 18-as, végül pedig a budapesti 9-es Földmérési Felügyelőségen dolgozott. 1908-ban felvételt nyert a Magyar Államvasutakhoz, ahol mint vasútmérnök (mérnökgeodéta) 13 évig szolgált. A Tanácsköztársaság alatt (1919) tanúsított baloldali magatartása miatt 1921-ben nyugdíjazták. 1922-től mint magánmérnök tevékenykedett a székesfehérvári Faraghó-féle irodában, majd az évtized végén saját irodát nyitott Budapesten.

◀ Hajnal Sándor
(A képet a család bocsátotta rendelkezésünkre)

Országos Geodéziai Konferencia (1958. szeptember 15.) elnöksége a MOM kultúrházban. A képen balról jobbra: Antos Zoltán (alig látszik), Raum Frigyes (beszámolóját tartja), Regőczy Emil, Tárczy-Hornoch Antal, Hajnal Sándor és Sébor János.

Hajnal Sándor nemcsak jó mérnök, de jó szervező is volt. 1935-től irodájával bekapcsolódott az Oltay-féle budapesti városmérésbe. 1937-ben megválasztották a Földmérő Magánmérnökök Országos Egyesületének főtitkárává. Ezt a tisztséget 1942-ig töltötte be. 1949-ben, a magánmérnöki irodák kényszerállandósítása után belépett a FŐTI-be (Fővárosi Tervező Iroda), majd 1950-ben az OFI-ba helyezték. Innen rövidesen a Pest Megyei Földmérési Igazgatósághoz (MEFI) került, ahol rövid ideig a geodéziai osztályt vezette.

Hajnal Sándor életében újabb fordulat állt be. Át helyezték a Földmérő és Talajvizsgáló Vállalathoz, ahol 1951-ben megszervezte és nyugdíjazásáig vezette a geodéziai osztályt (később főosztályt). Az itteni mérnökgeodéziai feladatok megoldásánál kitűnően alkalmazta a városmérésnél és a MÁV-nál szerzett tapasztalatait. 1954-ben vehette át aranydiplomáját a Műegyetemen. 1956-ban alapító tagja és társelnöke lett a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek, társaságunk jogelődjének. 1957-ben, 77 éves korában

másodszor is nyugdíjazták, de kapcsolata szakmájával ezután sem szakadt meg, hanem még három évig mint műszaki-gazdasági tanácsadó járt vissza cégéhez. 1963 szeptemberében, 60 éves mérnöki pályafutásának elismeréseként a Műegyetem gyémántoklevéllel tüntette ki, mellyel akkor egyedül állt a

magyar geodéták között. Életének 87. évében, 1966. december 30-án, Budapesten érte a halálát.

Hajnal Sándor temetése 1967. január 7-én volt a Farkasréti temetőben. Utolsó útjára elkísérték családtagjai, szerettei, tisztelői és volt pályatársai. A 36/2. sz. parcellában lévő családi sírboltban helyezték végső nyugalomba. Nekrológjában *Raum Frigyes* a következő szavakkal emlékezett mindnyájunk szeretett Sándor bácsijára: „*Valamennyien, akik ismerték, szeretettel őrzik kedves, közvetlen egyéniségének emlékét.*”

Születésének 125. évfordulóján emlékezzünk mi is tiszteletteljes főhajtással *Hajnal Sándor* gyémánt-diplomás mérnökre, az FMÖE egykori főtitkárára, az FTV volt osztályvezetőjére, Társaságunk első társelnökére és alapító tagjára, a magyar geodézia egyik kiváló személyiségére!

Dr. Székely Domokos

IRODALOM

Raum Frigyes: Meghalt Hajnal Sándor (nekrológ) (Geod. és Kart. 1967/2)

Raum Frigyes: Magyar Földmérők Arcképcsarnoka I. kötet (BGTV kiad. 1976)

Raum Frigyes: Magyar földmérők rövid életrajzi adatai (Geodézia Rt. 1996)

Kenyeres Ágnes (szerk.): Magyar Életrajzi Lexikon IV. kötet (Akadémiai Kiadó, Bp. 1994)

Joó István és *Raum Frigyes* (főszerk.): A magyar földmérés és térképészet története (Bp. 1995)

Gabos György: 20 éves a Földmérő és Talajvizsgáló Vállalat (1950–1970, Előtervezés–mélyépítés Bp. 1970)

EMLEKEZZÜNK...

Szaktudományunk történetében számos olyan jelentős esemény történt, amelyek később is fontosak lettek a magyar földmérés és térképészet további életében. *RAUM Frigyes* tagtársunk gyűjteményében sok olyan évforduló szerepel, melyekről érdemes néhány sorban megemlékezni. Korábban a MTE SZ kiadásában már közreadott ezekből néhányat, az ez évben időszerű kerek évzsámúak közül figyelmünkbe ajánlja a következőket.

300 éve

- 1706-ban *II. Rákóczi Ferenc* „*Responsio*” című művében kiemeli a magyar mérnökképzés szükségességét.

200 éve 1806-ban

- Császári rendeletet adnak ki a földadó-célzatú felmérésre.
- Elkezdik a második katonai felmérést.
- Megalakul Bécsben a katonai háromszögelő hivatal.
- Megjelent *Lipszky János* szerkesztésében a kilenc lapból álló „*Tabla generalis Regni Hungariae*” című térképmű egyik befejező szelvénye, 1:500 000 méretarányban.

175 éve

- 1831. február 14-én megkezdte működését a Magyar Tudós Társaság (az MTA) első közgyűlésével, az első térképész tagok: *Beszédes József*, *Görög Demeter*, *Márton József*.

Hármuk közül *Beszédes* és *Görög* neve mellett ***Márton József*** (1771–1840) kevésbé ismert szakembereink körében, pedig a XVIII. századi magyar térképészet egyik kiemelkedő személyisége volt, tanár, szótáríró és térképész. *Karacs Ferenc*cel a debreceni kollégiumban tanulta a térképmetszést. Később a bécsi egyetem magyar tanára, *Görög* munkatársa, akinek a 62 szelvényes „*Magyar Atlasz*”-át ő fejezte be (1811–1812-ben). *Görög*ről életrajzot is közölt, 1828 és 1834 között a *Magyar Kurir* c. lap és a *Sokféle* c. melléklet szerkesztője.

150 éve

- 1856. május 1-én megindulnak a részletes kataszteri felmérések. A munkákat *Vacano Fülöp* igazgató irányítja Sopronból. Az intézmény hivatalos neve: Állami Kataszter.
- 1856. szeptember 30-án létrejött a felsőfokú mérnökképzés céljából a *Joseph Polytechnicum* – a *József-műegyetem* (1871–1934), a *József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem* (1934–1949), s később a *Budapesti Műszaki Egyetem* elődje.

100 éve

- 1906. március 18-án *Fasching Antal* megszerzi a doktori címet. (Ő a budapesti József Műegyetem első geodéta doktora.) Tanulmányának címe: Az Állami Földmérés átszervezése.
- 1906. szeptember 20–26-dika között rendezték meg a Nemzetközi Földmérés XV. Közgyűlését (a mai UGGI). Nagy siker volt, ekkor mutatták be az Eötvös-ingát. Részt vett: *Helmert*, *Hayford* és mindenki, aki akkor a geodéziában számított. A résztvevők csoportképét a Műszaki Múzeumban őrzik (másolat a Bosnyák téren és a BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszéken). *Gróf Apponyi Albert* vallás és közoktatási miniszter írásban fejezi ki köszönetét *Fasching Antal*nak a nagysikerű tanácskozásért.

50 éve

- 1956. április 20. – a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület alakuló közgyűlése.
- 1956. július – megjelent a Geodéziai Kézikönyv I. kötete.
- 1956. július – az első polgári célú légifényképezések a Mátrában.
- 1956. augusztus – megérkeztek a BGTV-hez az első C-5 sztereopantográfok.
- 1956. szeptember – az MTA 3. sz. rendeletére megalakul Sopronban a Geodéziai Kutató Laboratórium.
- 1956. szeptember 19–október 3. – az Állami Földmérés kiállítás az UVATERV székházában.
- 1956. szeptember 18–24. – az Állami Földmérés 100 éves évfordulója alkalmával geodéziai kongresszus az MTA dísztermében.

Szerkesztőbizottság

**A SVÁJCI LEICA GEOSYSTEMS AG
GEODÉZIAI MÉRŐMŰSZEREIT, ÉPÍTŐIPARI ESZKÖZEIT
FORGALMAZÓ GEOPRO KFT.
FELVÉTELT HIRDET
AZ ALÁBBI POZÍCIÓKBA:**

MÉRNÖK-ÜZLETKÖTŐ
(földmérő) (1 fő)

budapesti, vagy kelet-magyarországi munkahelyre

Új kollégánk feladata a termékeink (mérőállomások, GPS, szintezők) forgalmazása, ügyfélkapcsolatok kiépítése és ápolása, műszaki tanácsadás.

**TERMÉKTÁMOGATÁSI
MÉRNÖK** (1 fő)

budapesti irodánkba

Új kollégánk feladata az ügyfeleink részére nyújtott terméktámogatás, műszaki segítségnyújtás. Földmérő végzettség és angol nyelvtudás szükséges

**AMENNYIBEN FELKELTETTÜK ÉRDEKLŐDÉSÉT
A 30 466 0533 TELEFONSZÁMON,
ILLETVE A LASZLO.GOMBAS@GEOPRO.HU
E-MAIL CÍMEN
VÁRJUK JELENTKEZÉSÉT.**

KITÜNTETÉS

A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság Választmánya a Társaság életében végzett kiemelkedő munkája elismeréseképpen a

LÁZÁR DEÁK EMLÉKÉREM

kitüntetését adományozta

BARTOS FERENC úrnak.

A rangos elismerést a Társaság 2006. május 30-án megrendezett Közgyűlésén Apagyi Géza elnök adta át. A kitüntetés indoklásaként a következők hangzottak el.

„Bartos Ferenc 1945. október 16-án Vácott született. Általános iskolai tanulmányait Vácott, a gimnáziumot Szentendrén végezte, majd egy év ipari tanuló időszak következett. 1965–68 között elvégezte a székesfehérvári Felsőfokú Földmérési Technikumot. Ezt követően beiratkozott a BME Építőmérnöki Karára, ahol 1976-ban okleveles földmérőmérnök végzettséget szerzett. 1980–82 között részt vett a BME geodéziai automatizálási szakmérnöki posztgraduális képzésében, melynek eredményként megvédhette szakmérnöki diplomáját.

1968-tól – négyéves megszakítással – tevékenykedik a földmérés–térképészet területén. Szakmai pályafutásának főbb állomásai a következők.

- 1968–70 között a Váci Járási Földhivatalnál műszaki ügyintézői;
- 1970–78 között a Pest Megyei Tanácsai Tervező Vállalatnál tervezői, majd csoportvezető mérnöki;
- 1978–1984-ig a Pest megyei Földhivatalnál csoportvezetői, szakfelügyelői és végül osztályvezetői;
- 1984-től 1990 októberéig a MÉM, illetve a Földművelésügyi Minisztérium Országos Földügyi és Térképészeti Hivatala Földmérési és Térképészeti Főosztályán főmunkatársi beosztásban dolgozott.
- Az említett négyéves megszakítást az 1990. november 1-jétől 1994. december 19-ig tartó időszak jelentette, amikor is Vác város választott polgármestere volt.
- 1995. január 1-jétől visszatért a Földművelésügyi Minisztériumba, a Földügyi és Térképészeti Főosztályra, ahol főosztályvezető-helyettesi megbízást kapott.
- 1996. december 12-e óta a Nemzeti Kataszteri Program Kht. műszaki-igazgatóhelyettese.

Korábbi minisztériumi vezető beosztásából következően személyesen bábáskodott a Nemzeti Kataszteri Program születésénél, majd az első banki hitelszerződés aláírásának is tevékeny előkészítője volt. Elkötelezettségének és szakmai ismereteinek nem kis szerepe volt abban, hogy az NKP beindítása körüli nehézségeken hamar úrrá lett a Kht., és késedelem nélkül a sikeres megvalósulás útjára léphetett az elsődlegesen DAT állományok létrehozását célul tűző, nemzetgazdasági jelentőségű projekt.

A Nemzeti Kataszteri Program folytatását és felgyorsítását jelentő KÜVET és BEVET elnevezésű ütemek eddigi és várható sikerei jelentős részben az ő fáradhatatlan munkáját dicsérik.

A Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek, illetve jogutódjának a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaságnak 1970 óta tagja. 1986–90-ig az Igazságügyi Szakértői szakosztály titkára, 1990–94 között a Társaság főtitkár-helyettese volt, majd 1994. december 8-án választották először főtitkárrá.

Tizenegy éves, immár a harmadik ciklus keretében folytatott főtitkári időszakára esik – csak a kiemelkedő jelentőséggel bíró pozitív tényeket említve – az alapszabály módosítása és a Társaság közhasznúsági kategóriába lépése; a Geodézia és Kartográfia című szakfolyóirat arculatváltása, a lap finanszírozása körüli súlyos gondok rendeződése; öt sikeres Vándorgyűlés és a nagy érdeklődés mellett megrendezett éves szakmai konferenciák megszervezése; a nemzetközi elismertséget szerzett Térképkiállítás anyagának összeállítása és több helyszínen történt bemutatása.

A felsoroltak meghatározó részben főtitkári munkájának eredményességét is tükrözik.

Eddigi kitüntetései:

Belügyminiszteri dicséret (1993),
Köztársasági Érdemrend (1994),
Sportérdemrend (1994).
Fasching Antal díj (2003)

A mindig nagy terhekkel járó munkaköri elfoglaltságai, az évtizedeken át tanúsított szakmai társadalmi aktivitása mellett és ellenére, Bartos Ferenc három leánygyermekét mintaszerűen felnevelő családapa, akinek már hét unokája van.

Korrekt hozzáállásával, alapos szakmai felkészültségével nagy elismertséget szerzett szakmai körökben. Segítőkészsége, közvetlen, vidám, barátságos természete miatt munkatársai, ismerősei tisztelik, szeretik.

A Társaság életében játszott kiemelkedően aktív tevékenysége, vezető tisztségekben eltöltött tartós és sikeres szerepvállalása, valamint az alapvetően a földmérési, térképészeti és földügyi szakterülethez kötődő tartalmas, eredményes életútja tette méltóvá a kitüntetésre.”

Tagtársaink nevében is szívből gratulálunk az elismeréshez. További munkasikereket, jó egészséget és sok boldogságot kívánunk.

Szerkesztőbizottság

HALÁLOZÁS

Dr. Szentesi András

(meghalt 2006. március 1-én)

Az a benyomásom, a gyászír mindennél gyorsabban terjed, valamiféle metafizikai internet-hálózattal van kapcsolatban. Akit a hír elér, mintha gyöngye áramútás érné. Bárhol is járunk, vagyunk, egy tizedmásodpercre úgy érezzük, mintha felénk is közelítene Valaki. A Nagy Közelítő.

Tehát ő volt a következő, valahol a végtelen eónokban vezetett titkos és megismerhetetlen listán.

Szentesi András, vagy ahogyan mindenki hívta: Szentesi Bandi.

1935. június 2-án született. Édesapja akkoriban hivatásos katonára volt, a háború után gazdálkodó, mintegy 15–20 holdon, Karcag környéki szántóföldeken. Végül tsz-tag lett, mint annyi más földművelő társa. 1962-ben ment

a tsz-ből nyugdíjba. 1969-ben hunyt el. Halála után Szentesi édesanyja, Dombi Julianna a berekfürdői házukban élt egyedül, még sok évig. Majd Szentendrére költözött, ahonnan szeretetthonba került.

Szentesi Bandi gyermek és ifjú éveit Berekfürdőn élte. 1954-ben érettségizett a karcagi gimnáziumban. Tanárai a gyors felfogású, jó tanuló fiúra már a középiskolában felfigyeltek. Kitűnő érettségivel, az akkori szabályok szerint felvételi vizsga nélkül, a középiskolából egyenes útja vezetett 1954-ben a Soproni Egyetem földmérőmérnöki szakára, ahol 1959-ben

szerzett diplomát. Ugyanez év júniusától, a Földmérő és Talajvizsgáló Iroda mérnökeként, terepfelméréseket végzett ipari geodéziai célú, különféle méretarányú térképkészítésekhez, 1:500-tól 1:10000-ig. Különösen sok ilyen feladata volt Tiszapalkonya környékén.

1961-ben megnősült. Házasságából két gyermek született, akik ma már természetesen felnőttek (sőt már unokákkal is bővült a „családfa”).

A következő évben fordulat áll be Szentesi Bandi életében: 1962 nyarán az akkori földmérési főhatóság, az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal (ÁFTH) munkatársa lett. „Sors, nyiss nekem tért, hadd tehessek az emberiségért valamit” így imádkozott Petőfi 1846-ban. Az idézet stílusában szólva, Szentesi Bandi előtt is tér nyílt ekkor, és ettől kezdve, a maga helyén, ő is szorgalmasan működött a földmérés fejlődése érdekében.

Hivatali helyzete stabilizálódott, sőt pályája fokozatosan emelkedik. 1967-ben az ÁFTH – és ezzel a földmérés felsőszintű irányítása – az akkori földművelésügyi főhatóság: a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium szervezetébe tagozódott be, és megalakult a Földmérési Főosztály. Szentesi először a Földmérési Főosztály egyik részlegének: a Térképtári Osztálynak, majd a Szakfelügyeleti Osztálynak, végül 1969-től az Alaphálózati Osztálynak a munkatársa lett. 1978-ban – a súlyosan megbetegedett osztályvezető, Michalik István leköszönése után – az Alaphálózati Osztály vezetőjévé nevezték ki. 1986-ban főosztályvezető-helyettes.

Hivatali tevékenységének fontos része volt a geodéziai kutatási-fejlesztési tevékenység osztályvezetői szintű irányítása. Külön kell említeni a penci Kozmikus Geodéziai Observatórium létrehozását, amely 1969-től fokozatosan előtérbe került, és növekvő szellemi-anyagi befektetést kívánt. Szentesi sokat tett azért, hogy a létesítmény megszülethessen, és a 70-es évek közepén át lehetett azt adni a tudományos kutatóknak és az üzemeltető munkatársaknak. Az üzembe állítás után közvetlenül is részt vett a műhold-megfigyelések irányításában és az eredmények népszerűsítésében. Az akkori Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB) egy témabizottsága részére tanulmányokat készített, közöttük pl. a „Kozmikus eszközökkel nyert adatok hasznosítása”, valamint a „Nagyszámítógépes műszaki adattárak fejlesztése” címűt.

A Nemzetközi Fotogrammetriai Társaság (ISPRS) 1972. évi kongresszusát követően hazánkban is elő-

térbe kerül a távérzékelés módszereinek és eszközeinek hasznosítása. A kapcsolódó felső szintű feladatok meghatározásában és a források előteremtésében Szentesi kezdeményező és szervező, sőt a megoldásban olykor irányító jellegű munkát is végzett. Kezdetben a penci Observatórium, később a Bosnyák téri földmérési székház biztosított otthont szervező munkája egyik fő eredményének: a távérzékelés módszereinek kutatására és az eredmények hasznosítására alakult részlegnek, amely a Földmérési és Távérzékelési Intézet keretében alakult meg (ekkor módosult az Intézet elnevezése a ma ismert névre).

Osztályvezetői tevékenységének idejére esik az ország új negyedrendű háromszögelésének befejezése (1980-as évek közepe), amelyet a ma már közismert GPS-technika alkalmazásával sikerült meggyorsítani. Szentesinek fontos szerepe volt a GPS-műszerek és programok beszerzéséhez szükséges – nem csekély – anyagi forrás előteremtésében, valamint a tevékenység-minisztériumi osztályvezetői szintű irányításában.

A földmérési szakoktatás terén mindmáig működnek a középszintű szakoktatási intézmények: a földmérési szakközépiskolák. Ezek születésénél kezdeményező szerepe volt, és fenntartásuk érdekében is – természetesen más kollegákkal együttműködve – hatékonyan működött. Társ szerzője hét földmérési szakközépiskolai tankönyvnek: ezek közül a „Földméréstan III” címűjében részesült.

A szakmai képzésben személyesen is részt vett: 1983-tól több éven át előadója volt a Budapesti Műszaki Egyetem szakmérnöki tagozatán az „Automatizált képfeldolgozás” c. tárgynak. Az Erdészeti és Faipari Egyetem Földmérési és Földrendezői Főiskolai Karán (Székesfehérvár) meghívott előadóként, a budapesti földmérési szakközépiskolában óraadóként működött.

Szakmai kvalitásait sok társadalmi szervezet ismert el, és tisztségek viselésére kérte fel. Elnökségi tagja volt a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek. Vezetőségi tagja volt a Neumann János Számítógéptudományi Társaságnak. Alapító tagja volt a Magyar Asztrolitikai Társaságnak, továbbá nemzetközi szervezetek (IAG, ISPRS) nemzeti bizottságaiban is működött.

Eredményes szakmai munkásságát több kitüntetés (köztük a Munka Érdemrend bronz fokozata) adományozásával, majd 1986-ban a Fasching Antal emlékérem odaítélésével ismerték el.

Szakírói és tudományos működését geodéziai és kartográfiai egyesületi előadások, valamint több mint 80 szakmai cikk és fordítás igazolják. Kiemelendő „Geodéziai mérések” című, több nyelven is megjelent könyve, valamint „Gyakorlati feladatok az ipari geodéziában” című korai tanulmánya, amelybe beépítette gyakorlati munkái során szerzett tapasztalatait is.

Ma is használt a Kádár Istvánnal közösen szerkesztett Fotogrammetriai Szótár.

1984-ben doktori disszertációt, 1986-ban kandidátusi értekezést nyújtott be és védett meg. 1969-ben felsőfokú angol, 1982-ben középfokú orosz nyelvvizsgát tett.

Életrajza és a róla szóló méltatások szinte kivétel nélkül hangsúlyozzák dinamizmusát és operatív készségét, továbbá a szakmai együttműködésekre való ösztönös képességét. Még periférikus jellegű szakmai kérdést is szívesen taglalt együttműködésben. Emlékezetes számomra az „Élet és Tudomány”-ban Tamás Ferencsel közösen írt tanulmánya, amelyben azt vizsgálták, befolyásolhatja-e a gerelyhajítás eredményét a Föld forgása?

Kitűnő megjelenése és fellépése mögött tárgyaló partnerei többnyire olyasvalamit éreztek, hogy most „a műszaki haladásnak egy kiemelkedő zászlóvivője” találkozunk.

A teljességhez hozzátartozik azonban az is, hogy ez a fokozatosan emelkedő és komoly sikereket is tartalmazó életív törést szenvedett: Szentesi 1988 őszén Kanadába távozott. E ponton kínálja magát néhány értékelő gondolat és következtetés, de véleményem szerint ne törjünk pálcát. „Quoniam sic fata tulerunt.” Fogadjuk el, hogy Szentesi Bandira – több negatívan átélt esemény és képzet foglyaként történt távozása után (és második házasságában) – egy új élet köszöntött: elhivatott természetgyógyász lett. A Holt Tengeri Tekercsek által ismertté vált vallás (Esszénus Béke Evangélium) és egy 1930-as években élt magyar származású természetgyógyász követőjévé vált. Fordítója, szerkesztője, kiadója és lelkes propagálója volt – 2000-ben történt hazatérése után is, egészen haláláig – az e tárgyban írt angol nyelvű könyveknek és természetgyógyász módszereknek. Mindebben – nemrégiben megismert emlékirata szerint – tökéletes harmóniát és kielégülést talált. Ha így van, fogadjuk el, hogy végül is megtalálta a teljes lelki békét.

Mondjunk búcsút neki, annak a kollegának, ahogyan őt megismertük és kollegaként szerettünk. Búcsút a műszaki haladás elkötelezett apostolának és szervezőjének, a jó kedélyű és segítőkész munkatársnak, a nők hamiskás mosolyú „velsi herceg”-ének. Hiszen pora 2006. április 28-án már egyesült a természettel.

Sajnáljuk azonban, hogy nem kaptak értesítést első felesége, fia, lánya, testvére, egykori barátai és kollegái, hogy ősi emberi hagyomány szerint kísérhették volna őt utolsó útján. Azért is sajnáljuk ezt, mert idő talán lett volna rá. Jóval korábbi: 2006. március 1. volt az a nap, amikor Szentesi Bandi lényének halhatatlan részét visszaadta Teremtőjének.

Deme Gyula

**A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület megalakulásának
50. évfordulója alkalmából megjelentetni tervezett
jubileumi kiadvány egyéni támogatói**

Tisztelt Tagtársak!

Ismert tény, hogy Társaságunk jogelődje, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület 1956-ban alakult. Lapunk 2005/10. számában a Társaság vezetése egy felhívásban tájékoztatta tagságunkat, hogy az évforduló méltó megünneplésére készülünk. A felhívásban említés történik egy jubileumi Emlékkönyv kiadásáról is, amelynek előkészületei a felhívás megjelenésével egyidejűleg már meg is kezdődtek. A folyóirat januári számában **Zsámboki Sándor** tagtársunk, mint a kiadvány főszerkesztője, összefoglalta a tervezett Emlékkönyvvel kapcsolatos tennivalókat, és tájékoztatást adott a szerkesztési munka aktuális helyzetéről.

A hivatkozott felhívás vázolta a kiadvány költségeit is. Ebből megtudhattuk, hogy az addig már felajánlott szponzori támogatások mellett a vezetőség köszönettel vesz minden további intézményi vagy egyéni hozzájárulást, amely „Jubileumi támogatás” címmel a mellékelt csekken fizethető be. A támogatók nevét az Emlékkönyv tartalmazni fogja, de lapunk vállalkozott arra is,

hogy itt és az ezt követő számokban is közli azok jegyzékét, akik – átérezve az évforduló méltó megünneplésének jelentőségét – egyéni hozzájárulásukkal kívánják az anyagi feltételek megteremtését előmozdítani. Bízunk abban, hogy Tagtársaink segítő támogatása eredményeként ez a lista hónapról hónapra egyre bővül majd.

Szerkesztőség

Egyéni támogatók névsora
(a 2006. május 10-ig történt befizetések alapján)

1. <i>Árvolt Gyula</i>	11. <i>Ajtay Sándor</i>
2. <i>Dr. Forgács Zoltán</i>	12. <i>Dr. Mihály Szabolcs</i>
3. <i>Dr. Berencei Rezső és felesége</i>	13. <i>Apagyi Géza</i>
4. <i>Meggyesi Ferenc</i>	14. <i>Hetényi Ferencné</i>
5. <i>Geofor Kft.</i>	15. <i>Zsámboki Sándor</i>
6. <i>Dr. Bognárné Nagy Ilona</i>	16. <i>Winkler Péter</i>
7. <i>Ágfalvi András</i>	17. <i>Dr. Biró Péter</i>
8. <i>Csiffári Nándor</i>	18. <i>Bartos Ferenc</i>
9. <i>Dr. Detrekői Ákos</i>	19. <i>Bolla Gyula</i>
10. <i>Dr. Kárpát József</i>	20. <i>Csekő Ernő</i>
	21. <i>Osskó András</i>

**Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a
MAGYAR FÖLDMÉRÉSI, TÉRKÉPÉSZETI
ÉS TÁVÉRZÉKELÉSI TÁRSASÁG TITKÁRSÁGA
ELKÖLTÖZÖTT**

a Budapest II. ker., Fő u. 68. sz. alatti irodából.

Új címünk:

1149 Budapest, Bosnyák tér 5., I. em. 105.

Telefonszámunk változatlan: 201-86-42

Faxszámunk: 460-41-63